

Näöllään ajavien koirien maastokokeen järjestämis- ja tuomariohje



Hyväksytty Suomen Vinttikoiraliitto ry:n (SVKL) yleiskokouksessa 24.3.2013

Hyväksytty Suomen Kennelliitto ry:ssä (Kennelliitto) 30.5.2013

Voimassa alkaen 1.3.2014

1. OHJEEN SOVELTAMINEN JA MUUTOSesitykset

Tätä ohjetta noudatetaan Suomen Kennelliitto ry:n (Kennelliitto) ja Suomen Vinttikoiraliitto ry:n (Vinttikoiraliitto) myöntämässä näöllään ajavien koirien maastokokeissa. Tämän ohjeen muuttamiseen vaaditaan Kennelliiton ja Vinttikoiraliiton liittohallituksen päätös. Tähän ohjeeseen kuuluvat liitteet vahvistaa Vinttikoiraliiton liittohallitus.

2. MAASTOKOKEEN PÄÄPIIRTEET

Maastokokeessa arvostellaan viehettä seuraavan koiran ajotyöskentelyä maastoon tehdyllä mutkaisella radalla. Suurimman kokonaispistemäärän saanut koira voittaa kilpailun.

3. OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITUKSET

Vinttikoiraliiton maastokokeiden kilpailukirja voidaan myöntää Kennelliitossa rekisteröidylle koiralle, jonka omistaja on Vinttikoiraliiton jäsenkerhon jäsen. Liitteessä 5 määritellään osallistumisoikeudet roduittain ja liitteessä 6 määritellään kilpailukirjan anominen ja voimassaolo.

Koiralla on osallistumisoikeus, kun sillä on voimassa oleva kilpailukirja, koira on ilmoitettu kilpailutoimistoon järjestäjän ilmoittamaan ajankohtaan mennessä, se on läpäissyt eläinlääkärin tarkastuksen ja saapuu lähtöpaikalle omalla vuorollaan.

Kilpailukirja on voimassa, kun siihen on merkitty Kennelliiton hyväksymät tunnistusmerkinnät.

4. KOEORGANISAATIO

4.1. Ylituomari ja hänen varahenkilönsä

Ylituomarin ja hänen varahenkilönsä on oltava Kennelliiton päteviä vinttikoirien maastokokeiden ylituomareita, joilla on voimassa oleva arvosteluoikeus.

Vinttikoiraliiton tehtävään hyväksymä ylituomari valvoo Kennelliiton edustajana, että kokeessa noudatetaan voimassaolevia sääntöjä ja ohjeita. Ylituomari tarkastaa eläinlääkärin ja kilpailunjohtajan kanssa koemaaston.

Ylituomari vahvistaa allekirjoituksellaan koepöytäkirjat, valionarvoon oikeuttavat tulokset sekä kirjoittaa ylituomarin kertomuksen ja vahvistaa allekirjoituksellaan hylkäyksen saaneiden koirien kilpailukirjaan seuraavan sallitun kilpailupäivämäärän.

4.2. Tuomarineuvosto

Tuomarineuvosto on korkein koesuorituksista päättävä elin. Tuomarineuvoston sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa. Tuomarineuvoston tehtäviä ovat

- lähdön hyväksyminen;
- lähdön uusiminen;
- koirien suoritusten arvostelu;
- muut koesuoritusta koskevat päätökset.

Tuomarineuvosto koostuu kolmesta vinttikoirien maastokokeen palkintotuomarista, joista puheenjohtajalla tulee olla maastokokeen ylituomarin pätevyys.

4.3. Koetoimikunta

Kokeen järjestäjä nimeää koetoimikunnan, joka valitsee myönnettyyn kokeeseen seuraavat pätevoidyt toimihenkilöt (Liite 1):

- kilpailunjohtaja
- vähintään kolme arvostelevaa tuomaria
- vastaava koetoimitsija
- ratamestari
- lähettäjä
- vetolaitteenohjaaja

Lisäksi

- eläinlääkäri
- tarvittava määrä muita toimihenkilöitä

4.4. Toimihenkilöt

Kilpailunjohtaja on maastokokeen palkintotuomari, joka vastaa kokeen järjestelyistä sekä operatiivisesta johtamisesta. Hän vastaa myös siitä, että kokeen ennakkovalmistelut on tehty sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti.

Vastaava koetoimitsija tarkastaa koirien osallistumisoikeuden ja vastaa tulosten kirjaamisesta kilpailukirjaan, koepöytäkirjoihin sekä muihin vaadittuihin asiakirjoihin.

Ratamestari vastaa radan suunnittelusta, rakentamisesta ja tekniikasta. Vetolaite on sijoitettava niin, että vetolaitteenohjaaja pystyy hallitsemaan koko juoksualuetta.

Lähettäjä valvoo, että koiran kilpailuvarustus on sääntöjen mukainen ja kunnolla kiinnitetty. Hän valvoo myös, että koirat lähetetään arvonnassa mukaisessa järjestyksessä ja oikea-aikaisesti. Lähettäjä raportoi tuomarineuvostolle välittömästi havaittuaan lähdössä sääntöjen vastaisuuksia, joita ovat esim. sääntöjen vastainen kilpailuvarustus, kanssakilpailijan koiran häiritseminen tai väärään aikaan tapahtuva lähettäminen.

Vetolaitteenohjaaja vastaa laitteen toimivuudesta kokeen aikana. Vieheen veto aloitetaan lähettäjänsä merkistä ja se on keskeytettävä ilmeisen vaaran uhatessa tai muuten ylituomarin ohjeiden mukaan.

Vieheen on kuljettava mahdollisimman tasaisesti sopivalla etäisyydellä johtavasta koirasta. Eläinlääkärin on oltava paikalla ja toimintavalmiina koesuoritusten ajan. Koirat on tarkastettava ennen jokaista koesuoritusta.

Eläinlääkärin on suljettava koira kokeesta, mikäli hän havaitsee koiran olevan kiimassa, kantava, sairas, loukkaantunut tai muutoin huonokuntoinen odotettavissa olevaan kilpailurasitukseen nähden.

Eläinlääkärillä on oltava tarvittavat ensiapuvälineet loukkaantumistapausten varalle. Järjestäjän on toimitettava ennen koetta eläinlääkärille luettavaksi eläinlääkärin tehtävät (Liite 2).

Eläinlääkärin sihteeri avustaa eläinlääkärinä tämän antamien ohjeiden mukaisesti, pitää kirjaa tarkastetuista koirista ja tarkastaa rokotusten voimassaolon.

5. KOELUOKAT

Koirat kilpailevat koeluokissa roduttain. Koeluokat voidaan edelleen jakaa esimerkiksi sukupuolen tai iän perusteella riippuen koemuodosta ja koekutsusta. Koeluokka voidaan järjestää vain, jos siihen osallistuu vähintään kaksi koiraa.

6. KOEMUODOT

6.1. Avoin kilpailu

Avoimissa kilpailuissa urokset ja nartut juoksevat omissa koeluokissaan, mikäli rodun koeluokkaan osallistuu vähintään kuusi (6) urosta ja narttua.

6.2. Erikoiskilpailu

Erikoiskilpailuissa kutsuminen tapahtuu ja koeluokat määräytyvät koekutsun mukaisesti. Lähtöjen kokoaminen ja jatkoonpääsy on ilmoitettava kilpailuohjelmassa. Jos muuta ei ole mainittu, menetellään kuten avoimessa kilpailussa.

7. ARVOKILPAILUT

Arvokilpailu on avoin kilpailu ja kaikkien rotujen yhteinen koetapahtuma. Hyväksytyllä tuloksella voittaneelle koiralle myönnetään titteli, ja koira puetaan kyseisen arvokilpailun voittajamantteliin (Liite 4).

7.1. Suomen maastomestaruus (SMM) ja Suomen Vinttikoiraliiton maastomestaruus (SVKLMM)

Kokeeseen osallistuvan koiran tulee olla rekisteröity Kennelliiton koirarekisteriin. Kokeeseen voidaan ilmoittaa koira, jonka viimeinen tulos on hyväksytty samalla kilpailukaudella. Hylkäys ilmoittautumisen jälkeen estää koiran osallistumisen. Voittaneen koiran nimen eteen omistaja on oikeutettu lisäämään merkinnän SMM- tai SVKLMM- ja kyseisen vuosiluvun.

Rodut, joihin osallistuu vähemmän kuin kuusi (6) koiraa, kilpailevat Suomen Vinttikoiraliiton maastomestaruudesta (SVKLMM).

Kokeen kulusta ja järjestelyistä on erillinen Kennelliiton ja Vinttikoiraliiton hyväksymä ohje (Liite 13).

7.2. Suomi Cup (CVM)

Alkukaudesta juostavaan Suomi Cup -kilpailuun kutsutaan kustakin rodusta edellisen kauden parhaat koirat erillisen ohjeen mukaan (Liite 12). Voittaneen koiran nimen eteen omistaja on oikeutettu lisäämään merkinnän CVM- ja kyseisen vuosiluvun.

7.3. Derby (DVM)

Kilpailuun saavat osallistua koirat, jotka kyseisenä vuonna täyttävät kolme (3) vuotta. Voittaneen koiran nimen eteen omistaja on oikeutettu lisäämään merkinnän DVM- ja kyseisen vuosiluvun.

7.4. Veteraanimestaruus (VMM)

Koirat saavat osallistua kilpailuun aikaisintaan sinä päivänä, kun ne täyttävät kuusi (6) vuotta. Voittaneen koiran nimen eteen omistaja on oikeutettu lisäämään merkinnän VMM- ja kyseisen vuosiluvun.

8. RADALLE ASETETTAVAT VAATIMUKSET JA JÄRJESTELYKENNEL

Radan tulee olla turvallinen ja tarpeeksi vaativa koirien metsästystaitojen ja -innokkuuden selville saamiseksi. Radalla tulee olla mahdollisuuksien mukaan nousu- ja laskusuoksia ja/tai näköesteitä ja sen tulee olla vähintään 500 metriä pitkä. Luonnon esteet ovat toivottavia, mutta niiden tulee olla koiralle helposti näkyviä. Tämä koskee erityisesti painaumia. Myös radan pinnan tulee olla turvallinen. Radan tulee olla ylituomarin tarkastettavissa vähintään tuntia ennen kokeen alkua. Finaaleita varten rataa on muutettava oleellisesti.

Järjestelykennelissä koirat kootaan lähtöihin ja niiden tunnistusmerkinnät tarkistetaan ennen lähtöpaikalle siirtymistä. Järjestelykennelin tulee sijaita erillään juoksuradasta. Koirilta on estettävä näkyvyys juoksuradalle. Koiran kilpailuttaja on vastuussa koiran hallinnasta kokeen ajan, mm. koiran saapumisesta ajoissa järjestelykenneliin sekä lähtöpaikalle.

9. VETO- JA PALAUTUSLAITTEISTO

Järjestäjän on varattava moitteettomasti toimivat välineet ja niille varalaitteet.

- Vieheenvetolaitteen nopeuden tulee olla joustavasti säädettävissä ja siinä on oltava riittävät voimavarat
- Trissojen tulee olla siten sijoitettuna ja sen tyyppiset, etteivät ne aiheuta tarpeetonta vaaraa tai johda koiria harhaan. Trissojen välit ja kulmat tulee sovittaa maaston mukaan.
- Vieheen tulee olla koiralle hyvin näkyvä, ja se on pidettävä kilpailuluokan aikana samanlaisena.

-

10. JUOSTAVAT MATKAT JA LEPOAJAT

Juostavat matkat ovat 500 - 1000 metriä.

Koiran osallistuessa useampaan lähtöön samana päivänä tulee lähtöjen välisen lepoajan olla vähintään 40 minuuttia. Maksimimäärä koesuorituksia yhdelle koiralle samana päivänä on kolme (3).

11. KILPAILUOHJELMA

Koetoimikunta laatii kilpailuohjelman, johon on merkitty

- kokeen toimihenkilöt;
- koeluokkien juoksujärjestys;
- kokeen aikataulu;
- kerhojen nimet ja niiden lyhenteet;
- koirien kilpailukirjojen numerot;
- koirien nimet, omistajien nimet ja kerhot.

12. KOKEEN ALKAMINEN JA PÄÄTTYMINEN

12.1. Kokeen alkaminen

Koe alkaa, kun kilpailutoimisto avataan. Osallistujien sisäänkirjautuminen kokeeseen voidaan porrastaa koeluokittain koekutsussa tai osallistujille lähetetyssä aikataulussa mainitulla tavalla.

12.2. Kokeen päättyminen

Koe päättyy, kun tulokset on julkaistu, palkinnot jaettu ja kokeen ylituomari on ilmoittanut kokeen päättyneeksi. Kaksi tai useampipäiväisissä kokeissa koe päättyy tulosten julkaisuun ja palkintojen jakoon niiden koeluokkien osalta, jotka juostaan kyseisen päivän aikana.

13. ILMOITTAUTUMINEN JA SISÄÄNKIRJOITUS

13.1. Ilmoittautuminen

Koira ilmoitetaan kokeeseen Vinttikoiraliiton kilpailukalenterissa mainitulla tavalla.

13.2. Sisäänkirjoitus

Koira kirjataan koepaikalla kokeeseen luovuttamalla kilpailukirja toimistoon. Sisäänkirjautumisen on tapahduttava kokeen aikataulun mukaisesti järjestäjän ilmoittamaan kellonaikaan mennessä. Koira viedään eläinlääkärin tarkastukseen vasta sisäänkirjautumisen jälkeen.

14. KILPAILUVARUSTUS

Kilpaillessaan koiran on käytettävä hyväksyttyä kilpailuvarustusta (Liite 7).

Koiralla ei saa olla jalkoja tukevia siteitä tai teippauksia.

Koiran on oltava täydessä kilpailuvarustuksessa sen ollessa rata-alueella. Rata-alue alkaa järjestelykennelistä ja päättyy järjestäjän ilmoittamaan paikkaan.

15. KOKEEN KULKU

Kokeessa juostaan alkuerä ja finaali. Alkuerä- ja finaali pisteet lasketaan yhteen sijoitusten ratkaisemiseksi.

Koirat, jotka eivät saa vähintään puolta (50 %) enimmäispisteistä alkuerässä, eivät voi osallistua finaaliin.

Kokeen järjestäjä voi käyttää harkintaansa siinä, montako koira alkuerien parhaista otetaan finaaliin, kuitenkin niin, että koiria otetaan mahdollisimman monta. Finaaliin on pyrittävä ottamaan parillinen määrä koiria. Mikäli finaalia ei voida järjestää, sijoitukset määräytyvät alkuerän pisteiden perusteella.

Mikäli kaksi tai useampi osanottaja ovat tasapisteissä finaalin jälkeen, saa finaalissa korkeamman pistemäärän saavuttanut koira paremman sijoituksen. Mikäli koirat ovat edelleen tasapisteissä, saa parhaimman sijoituksen koira, joka on saanut korkeammat pisteet finaalissa seuraavassa osatekijöiden tärkeysjärjestyksessä: innokkuus, ketteryys, älykyys, nopeus ja kestävyys. Mikäli kokeessa juostaan vain alkuerä, tasapisteissä koirien sijoitus ratkaistaan eri osatekijöiden tärkeysjärjestyksessä: innokkuus, ketteryys, älykyys, nopeus ja kestävyys.

15.1. Lähtöarvonta ja koirien lähettäminen

Koirat arvotaan pareiksi, ellei erikoiskilpailun koekutsussa muuta mainita. Lähtöarvonta suoritetaan julkisesti koepaikalle saapuneiden ja osallistumisoikeuden omaavien koirien kesken vähintään puoli tuntia (30 minuuttia) ennen koeluokan ensimmäisen lähdön alkua. Finaaliin koirat laitetaan pareiksi paremmuusjärjestyksessä, parien lähtöjärjestys ja manttelivärit arvotaan julkisesti.

Arvonnan jälkeen kilpailijat siirtyvät lähtöpaikalle järjestäjän ohjeiden mukaisesti. Lähdöstä myöhästynyt koira suljetaan pois kokeesta. Koiran kilpailuttaja ei saa häiritä kansakilpailijan suoritusta.

Koirat lähetetään lähettäjän ohjeiden mukaisesti.

15.2. Lähdön siirto, uusiminen ja jatkaminen

Tuomarineuvosto päättää lähdön uusimisesta. Lähtö voidaan uusia tai sitä voidaan jatkaa, jos koira keskeyttää häirinnän takia tai koiran suoritus häiriintyy niin, ettei sitä voida objektiivisesti arvostella (esim. lähtö epäonnistuu, viehe hajoaa, vieheenveto epäonnistuu, radalle joutuu esineitä tai muita eläimiä, jotka saattavat koiraan harhaan). Mikäli rataa joudutaan muuttamaan kesken koeluokan niin, että sen luonne selvästi muuttuu, on koeluokka aloitettava uudelleen alusta.

16. KOESUORITUS JA KOETULOS

16.1. Koesuoritus

Koiran suoritus alkaa, kun viehe lähtee liikkeelle, koira päästetään lähtöpaikalla irti ja sillä on mahdollisuus lähteä vieheen perään. Koiran suoritus päättyy, kun se on poistunut rata-alueelta.

16.2. Koetulos

16.2.1. Hyväksytty tulos

Hyväksyttynä pidetään koesuoritusta, josta tuomarineuvosto on antanut koiralle vähintään puolet (50 %) maksimipistemäärästä. Koetulos on koesuorituksen/-suoritusten kokonaispistemäärä.

16.2.2. Koiran koesuorituksen hylkääminen (hylätty)

Tuomarineuvosto voi hylätä koiran, joka

- keskeyttää koesuorituksensa;
- häiritsee kokeen kulkua;
- huudoin, vihellyksin, elehtimällä tai muilla keinoin houkuttaa koesuoritukseensa;
- oikaisee suoraviivaisesti seuraamatta viehettä aiheuttaen vaaratilanteen tai saaden näin huomattavan edun kanssakilpailijaansa nähden

Hyökkäävä koira

Tuomarineuvoston tulee hylätä koira, joka ei ole kiinnostunut vieheestä, vaan hyökkää tai yrittää hyökätä kanssakilpailijoiden päälle estääkseen niitä normaalisti seuraamasta viehettä. Välitön puolustautuminen hyökkäystä vastaan on sallittua. Hyökkäyksenä ei pidetä kilpailutilannetta, jossa koira vieheenajossa ilman tappeluaikomusta tulee kehollaan raivanneeksi vapaata ajolinjaa itselleen.

Hylkäyksen kirjaaminen

Koiran kilpailukirjaan tulee selkeästi merkitä sekä hylkäys että päivämäärä, jolloin koiran osallistumisoikeus alkaa uudelleen. Hylkäys merkitään kilpailukirjaan lyhenteellä ”disk” (hylätty). Hylkäys finaalisuorituksessa johtaa koiran alkuerätuloksen mitätöintiin, koiran kilpailukirjaan kirjattu alkuerätulos yliviivataan ja tulokseksi tulee hylätty (disk).

16.2.3. Koiran sulkeminen kokeesta (suljettu)

Ylituomari voi sulkea kokeesta koiran, joka esimerkiksi

- karkaa ja häiritsee muiden koirien koesuoritusta;
- juoksee eri lähdössä tai manttelilla kuin arvonnassa on määrätty;
- ei saavu ajoissa lähtöönsä;
- jonka kilpailuvarustus ei ole sääntöjen mukainen.

Sulkemisen kirjaaminen

Koiran kilpailukirjaan sekä tuloksiin kirjataan, että koira on suljettu kokeesta. Sulkeminen kokeesta johtaa koiran tuloksen mitätöintiin, koiran kilpailukirjaan kirjattu tulos yliviivataan ja tulokseksi tulee suljettu.

16.2.4. Koiran koesuorituksen keskeyttäminen (keskeytetty)

Ylituomari tai eläinlääkäri voi keskeyttää koiran koesuorituksen esimerkiksi silloin, kun koiran terveys on vaarassa.

Keskeyttämisen kirjaaminen

Koiran kilpailukirjaan sekä tuloksiin kirjataan, että koiran koesuoritus on keskeytetty. Koiran siihen asti saavuttama tulos jää voimaan.

16.2.5. Kokeesta luopuminen (luopui)

Koiran omistajalla/ohjaajalla on oikeus koska tahansa luopua kokeesta.

Luopumisen kirjaaminen

Koiran kilpailukirjaan sekä tuloksiin kirjataan, että koira luopui kokeesta. Koiran siihen asti saavuttama tulos jää voimaan.

17. AJOTYÖSKENTELYN ARVIOIMINEN

Tuomari perustaa arvostelunsa viiteen osatekijään (nopeus, innokkuus, älykyys, ketteryys, kestävyys), joista jokaisesta hän voi antaa enintään 20 pistettä. Liian aikaisesta lähettämisestä vähennetään 10 prosenttia koiran pisteistä silloin, kun koiran ohjaaja on itse lähettänyt koiransa.

Nopeus

Koiran nopeutta verrataan suhteessa rodun muihin koiriin. Koiran nopeus ilmenee koko matkan ajan, erityisesti suorilla osuuksilla. Nopeutta arvioitaessa otetaan huomioon koiran luontainen kyky liikkua rodulle tyypillisellä tavalla. Koska nopeutta ei mitata kellolla, koiran tapa juosta on tärkeä arvioitaessa, kuinka nopeasti se liikkuu maastossa.

Innokkuus

Koiran kiihkeys vieheeseen lähdöstä radan loppuun. Koiran pitää koko ajan seurata tarkasti vieheen liikkeitä, reagoida niihin välittömästi ja pyrkiä mahdollisimman tehokkaasti saamaan viehe kiinni.

Lisäksi koiran innokkuus ilmenee esimerkiksi:

lähdössä

- tiiviinä keskittymisenä
- vieheeseen kiinnittyneenä katseena; vieheenajossa
- esteiden ylityksenä puhtaasti ja epäröimättä
- halusta palata vieheelle ajaututtuaan siitä eroon; vieheen kiinniottovaiheessa
- täytenä vauhtina
- loppuliusta tehtynä hyökkäyksenä vieheen kimppuun
- yrietyksinä napata viehe, vaikka kilpakumppani olisi sen jo saanut.

Älykyys

Älykyys ilmenee koiran kyvystä valita ajolinjansa niin, että se pääsee mahdollisimman hyviin iskuasemiin vieheeseen nähden. Koira pystyy käyttämään hyväkseen maastovaihteluita, kansakilpailijansa liikkeitä ja vieheen kulkusuuntaa, pyrkimyksenä pakottaa viehe helppokulkuiseen avoimeen maastoon.

Ketteryys

Ketteryys on kykyä siirtyä nopeasti ja vaivattomasti ajosuunnasta toiseen. Koiran tulee säilyttää juoksurytminsä häiriintymättömänä maastovaihteluista ja maastossa olevista esteistä huolimatta. Koira osoittaa ketteryyttä nopeilla käänöksillään vastatessaan vieheen liikkeisiin, ja kiinniottovaiheessa erityisesti nappaamalla pysähtyneen vieheen sulavasti loppuliussa.

Kestävyys

Kestävyydellä tarkoitetaan koiran kykyä selviytyä radan loppuun asti hyvässä ajokunnossa. Kestävyys on fyysisen ja henkisen kestävyiden loppusumma.

18. MAASTOKOKEEN SERTIFIKAATTI (SERTK)

Maastokokeen sertifikaatti voidaan myöntää koiralle, joka saavuttaa vähintään $\frac{3}{4}$ (kolme neljäsosaa) maksimipistemäärästä.